

КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА ЯК ОБ'ЄКТ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА СВІТОВОГО ТУРИЗМУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

*Рослякова Ганна Ігорівна,
студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Коледж економіки, права та інформаційних технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: rosliakovahi@krok.edu.ua*

*Рибак Ірина Вікторівна,
к.політ.н., заступник директора з наукової та методичної роботи,
Фаховий коледж ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: rybakiv@krok.edu.ua*

Вже майже тисячу років над дніпровськими кручами сяють золоті куполи Києво-Печерського монастиря, однієї з головних святинь християнського православного світу. У давньоруському літописі «Повість минулих літ» є датована згадка 1051 р. про її заснування ченцями в печерах поблизу Києва. У 1926 р. радянською владою було прийнято постанову про визнання Києво-Печерської лаври історико-культурним державним заповідником. У 1988 р. під час святкування 1000-річчя впровадження християнства, Свято-Успенська Києво-Печерська лавра відновила свою діяльність. Так, впродовж XI-XXI ст. Києво-Печерська лавра є візиткою та гордістю нашої держави. За версією одного з найавторитетніших у світі туристичних порталів Lonely Planet – Софійський собор та Києво-Печерська лавра в Україні з топ-10 цілком виправдано займають почесну першість [1].

В Україні за останні три роки зросло таке явище як «релігійний туризм», особливо у р. Це пов'язано з подією 6 січня 2019 р., коли в Стамбулі Вселенський патріарх Варфоломій вручив Томос про автокефалію Предстоятелю Православної Церкви України Митрополиту Київському і всієї України Епіфанію. Нині триває дискусія щодо надання цього статусу Києво-Печерській лаврі.

Для успішного розвитку релігійного туризму в Україні необхідно провести повномасштабну реставрацію старовинних культових архітектурних об'єктів; відновити дерев'яну культову архітектуру; реставрувати стародавні мальовничі, письмові та скульптурні предмети культу. Необхідно відновити палацові комплекси та облаштувати їх території; актуальним є збільшення питомої ваги популярної літератури на іноземних мовах, в якій у доступній та цікавій формі систематично інформувати про релігійну історію України, розвиток окремих релігійних і духовних центрів, про її видатних діячів, про існування в країні видатних християнських святинь та місць [4, с. 29].

На сьогодні Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник складається з 169 об'єктів, 140 з яких є пам'ятками культурної спадщини, з них: 44 пам'ятника державного значення, 96 з них – місцевого значення. Тому, у 2019 р. проведено науково-технічне спостереження з

виконання ремонтно-відновлювальних робіт по об'єктах, більшість яких було відреставровано уже в минулому році, однак цей етап ще не завершився [3].

Слід зауважити, що заповідник – один з найбільших музейних комплексів в Україні, відомий у всьому світі. У 2019 р. його відвідали понад 400 000 туристів з понад 80 країн світу. Було проведено більш, ніж чотири тисячі екскурсій на шести мовах світу. Тож, ми бачимо, що зацікавленість даною пам'яткою зростає з кожним днем. Найбільше приваблює туристів заповідник своїм унікальним архітектурним ансамблем, який є складовою об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, а саме: Собор Святої Софії і прилеглі монастирські споруди, Києво-Печерська лавра.

Але у структурі вітчизняного ВВП туристична галузь займає менше 2%, водночас у масштабі світової економіки вона генерує більше 10% доходів, тобто \$8,8 трлн [5]. А в умовах карантину, пов'язаних з пандемією COVID-19, рівень міжнародного туризму різко скоротився, однак це не стосується внутрішнього туризму. Як зазначив експерт Д. Курічка: «Влітку 2020 р., українці в умовах карантину більше подорожувати своєю країною, ніж торік». Проте, голова Всеукраїнської асоціації туроператорів І.Голубаха говорить про ситуативний сплеск внутрішнього туризму в Україні, який, однак, не може повністю замінити закордонний туризм після середньо-вищих цін та досить часто гіршого сервісу, ніж у популярних туристичних країнах [2].

Зауважимо, що на сьогодні в умовах глобалізації, велику популярність здобув онлайн-туризм. Так, нещодавно було викладено інформацію про Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник на німецьких каналах, а також виставкові роботи у Китаї. Що у свою чергу піднімає рівень зацікавленості країною та цією архітектурною пам'яткою ЮНЕСКО.

Таким чином, для покращення туризму та популяризації Києво-Печерської лаври в туристичних цілях, на думку автора, слід: сформувавши систему пільг для тих туристичних організацій, які будуть активно просувати релігійний туризм; формувати системи пільг для інвесторів з метою залучення інвестиції в реставраційні проєкти історичних пам'яток України; розробити оптимальні маршрути для туристів з залученням в маршрут відповідних інших історичних місць України; забезпечити розвиток онлайн-туризму, що дає змогу покращити рівень обізнаності про пам'ятку серед потенційних туристів.

Список використаних джерел:

1. В зоні особливого тяжіння. Завдяки чому зростає кількість іноземних туристів в Україні. URL: <https://nv.ua/ukr/biz/markets/inozemniy-turizm-ukrajinarapidnyalasyavreytinguturistichnojiprivablivostinoviniukrajini50047420.html>.
2. Внутрішній туризм в Україні – на підйомі через COVID-19. Чи надовго? URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/vnytrishniyturizmuvukrainicovid19/30726545.html/>.
3. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник. Підсумки 2019 року. URL: <http://prostir.museum/files/NKPZReport19.pdf>.
4. Панченко С. А. Розвиток релігійного туризму і сприяння паломництву в Україні (на прикладі християнських маршрутів). Культура. К., 2019. Вип. 1. С. 27-32.
5. Українські національні новини інформаційне агентство. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/tag/turizm>.